

Atodiad C – Dangosyddion Darbodus 2014/15

1. Cefndir

Mae **Deddf Llywodraeth Leol 2003** yn gofyn i'r Awdurdod roi ystyriaeth i'r Cod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol (y Cod Darbodus) gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) wrth bennu faint o arian a all fforddio ei fenthg. Amcanion y Cod Darbodus yw sicrhau, o fewn fframwaith clir, fod cynlluniau buddsoddi cyfalaf awdurdodau lleol yn fforddiadwy, yn ddarbodus ac yn gynaliadwy, ac y gwneir penderfyniadau rheolaeth trysorlys yn unol ag arfer broffesiynol dda. Er mwyn dangos bod yr Awdurdod wedi bodloni'r amcanion hyn, mae'r Cod Darbodus yn gosod y dangosyddion a ganlyn, ac mae'n rhaid eu gosod a'u monitro'n flynyddol.

2. Amcangyfrifon o Wariant Cyfalaf

Gellir crynhoi gwariant cyfalaf a chyllido'r Awdurdod fel a gynlluniwyd fel hyn:

Gwariant Cyfalaf a Chyllido	Diwygiedig 2013/14 £'000	Amcangyfrif 2014/15 £'000	Amcangyfrif 2015/16 £'000	Amcangyfrif 2016/17 £'000
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	41,223	35,610	25,574	22,379
Derbyniadau Cyfalaf	702	1,192	1,680	230
Grantiau'r Llywodraeth	19,193	12,774	8,111	8,022
Refeniw	11,173	9,499	4,049	2,059
Benthyca gyda chefnogaeth	4,166	4,122	4,122	4,122
Benthyca Darbodus	5,989	8,023	7,612	7,496
Cyfanswm Cyllido	41,223	35,610	25,574	22,379

3. Amcangyfrifon o'r Gofyn Cyllido Cyfalaf

Mae'r Gofyn Cyllido Cyfalaf (CFR) yn mesur angen sylfaenol yr Awdurdod i fenthgca at ddibenion cyfalaf.

Gofyn Cyllido Cyfalaf	31.03.14 Diwygiedig £'000	31.03.15 Amcangyfrif £'000	31.03.16 Amcangyfrif £'000	31.03.17 Amcangyfrif £'000
Cyfanswm CFR	168,430	173,714	178,437	182,813

Rhagwelir y bydd y CFR yn cynyddu o £14.383m dros y tair blynedd nesaf wrth i wariant cyfalaf a ariennir trwy ddyled gynyddu'n uwch na'r adnoddau a roddwyd o'r neilltu i adalu'r ddyled.

- 4. Dyled Gros a'r Gofyn Cyllido Cyfalaf:** Er mwyn sicrhau mai dim ond at ddibenion cyfalaf y bydd y ddyled dros y tymor canolig, dylai'r Awdurdod sicrhau nad yw'r ddyled, ac eithrio yn y tymor byr, yn uwch na chyfanswm y gofyn cyllido cyfalaf yn y flwyddyn flaenorol, ynghyd â'r amcangyfrifon ar gyfer unrhyw gynnydd ychwanegol yn y gofyn cyllido cyfalaf ar gyfer y flwyddyn gyfredol a'r ddwy flynedd ariannol nesaf. Mae hwn yn ddangosydd allweddol o ba mor ddarbodus yw rhywbeth.

Dyled	31.03.14 Diwygiedig £'000	31.03.15 Amcangyfrif £'000	31.03.16 Amcangyfrif £'000	31.03.17 Amcangyfrif £'000
Benthyca	112,469	111,267	131,267	129,500
Lesoedd cyllid	15	0	0	0
Cyfanswm Dyledion	168,988	171,984	181,318	182,660

Disgwylir y bydd cyfanswm y ddyled yn aros islaw'r CFR yn ystod y cyfnod rhagweld.

5. Ffin Weithredol ar gyfer Dyledion Allanol

Mae'r ffin weithredol yn seiliedig ar amcangyfrif yr Awdurdod o'r sefyllfa fwyaf tebygol h.y. darbodus, ar gyfer dyledion allanol, yn hytrach na'r sefyllfa waethaf bosib. Mae'n cysylltu'n uniongyrchol ag amcangyfrifon yr Awdurdod o wariant cyfalaf, y gofyn cyllido cyfalaf a gofynion llif arian, ac mae'n declyn rheoli allweddol ar gyfer monitro trwy gydol y flwyddyn. Mae rhwymedigaethau eraill tymor hir yn cynnwys lesoedd cyllid, Menter Gyllid Breifat a rhwymedigaethau eraill nad ydynt yn fenthyca ond sy'n ffurfio rhan o ddyled yr Awdurdod.

Ffin Weithredol	Diwygiedig 2013/14 £'000	Amcangyfrif 2014/15 £m	Amcangyfrif 2015/16 £m	Amcangyfrif 2016/17 £m
Benthyca	175,000	175,000	175,000	175,000
Rhwymedigaethau tymor hir eraill	0	0	0	0
Cyfanswm Dyledion	175,000	175,000	175,000	175,000

6. Y Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyledion Allanol

Y terfyn awdurdodedig yw'r terfyn benthycu fforddiadwy a bennir yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 2003. Dyma'r uchafswm all yr Awdurdod fod mewn dyled yn gyfreithiol. Mae'r terfyn awdurdodedig yn rhoi hyblygrwydd ychwanegol uwchlaw'r ffin weithredol ar gyfer symudiadau arian anarferol.

Y Terfyn Awdurdodedig	Diwygiedig 2013/14 £'000	Amcangyfrif 2014/15 £m	Amcangyfrif 2015/16 £m	Amcangyfrif 2016/17 £m
Benthycu	195,000	195,000	195,000	195,000
Rhwymedigaethau tymor hir eraill	0	0	0	0
Cyfanswm Dyledion	195,000	195,000	195,000	195,000

7. Cymhareb Costau Cyllido i'r Llif Refeniw Net

Dangosydd o fforddiadwyedd yw hwn, ac mae'n amlygu'r goblygiadau refeniw ar gyfer gwariant cyfalaf presennol ac arfaethedig trwy adnabod cyfran y gyllideb refeniw sydd ei hangen i gwrdd â chostau cyllido net o'r incwm buddsoddi.

Cymhareb Costau Cyllido i'r Llif Refeniw Net	Diwygiedig 2013/14 %	Amcangyfrif 2014/15 %	Amcangyfrif 2015/16 %	Amcangyfrif 2016/17 %
Cronfa Gyffredinol – o gymeryd cynnydd o 3.5% yn y Dreth Gyngor yn 14/15 ymlaen	5.84	5.35	5.60	5.78
Cronfa Gyffredinol -o gymeryd cynnydd o 3.9% yn y Dreth Gyngor yn 14/15 a wedyn 3.5% ymlaen	5.84	5.34	5.59	5.78

8. Effaith Gynyddol Penderfyniadau ynghylch Buddsoddiadau Cyfalaf

Mae'r dangosydd hwn yn ymwneud â fforddiadwyedd ac mae'n dangos effaith penderfyniadau ynghylch buddsoddi cyfalaf ar lefelau'r Dreth Gyngor. Yr effaith gynyddol (*incremental impact*) yw'r gwahaniaeth rhwng cyfanswm gofyn cyllideb refeniw y rhaglen gyfalaf gymeradwy bresennol a'r gofyn cyllideb refeniw sy'n deillio o'r rhaglen gyfalaf arfaethedig.

Effaith Gynyddol Penderfyniadau ynghylch Buddsoddiadau Cyfalaf	Amcangyfrif 2014/15 £	Amcangyfrif 2015/16 £	Amcangyfrif 2016/17 £
Cronfa Gyffredinol – cynnydd mewn Treth Gyngor band D blynyddol	0	0	0

9. Mabwysiadu Cod Rheolaeth Trysorlys CIPFA

Fe wnaeth yr Awdurdod fabwysiadu *Cod Ymarfer (Rhifyn 11): Rheolaeth Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus* CIPFA yng nghyfarfod y Cyngor llawn ar 3 Mawrth 2011.

Atodiad D – Datganiad Darpariaeth Lleiafswm Refeniw Blynyddol 2014/15

Pan fo'r Awdurdod yn ariannu gwariant cyfalaf trwy ddyled, rhaid iddo roi adnoddau o'r neilltu er mwyn ad-dalu'r ddyled yn ddiweddarach. Mae'r swm gaiff ei godi ar y gyllideb refeniw ar gyfer ad-dalu'r ddyled yn cael ei adnabod fel y Ddarpariaeth Lleiafswm Refeniw (MRP), er nad oes lleiafswm statudol wedi bod ers 2008. Mae Deddf Llywodraeth Leol 2003 yn gofyn i'r Awdurdod roi ystyriaeth i Ganllaw Llywodraeth Cymru ar y Ddarpariaeth Lleiafswm Refeniw (Canllaw LIC) a gyhoeddwyd ddiwethaf yn 2010.

Nod cyffredinol Canllaw LIC yw sicrhau y caiff y ddyled ei had-dalu dros gyfnod sydd naill ai'n cyfateb yn rhesymol i'r cyfnod y mae'r gwariant cyfalaf yn darparu buddion ynddo, neu, yn achos benthycia gaiff ei gefnogi gan Grant Cynnal Refeniw'r Llywodraeth, dros gyfnod sy'n cyfateb yn rhesymol i'r cyfnod sydd dan sylw wrth bennu'r grant.

Mae Canllaw LIC yn gofyn i'r Awdurdod gymeradwyo Datganiad MRP Blynyddol bob blwyddyn, ac yn argymhell nifer o opsiynau ar gyfer cyfrifo swm darbodus o MRP. Mae'r datganiad a ganlyn yn ymgorffori opsiynau a argymhellir yn y Canllaw yn ogystal â dulliau darbodus a benderfynwyd yn lleol.

Ar gyfer gwariant cyfalaf a wnaed cyn 1 Ebrill 2008, ac ar gyfer gwariant cyfalaf wedi'i gefnogi a wnaed ar y dyddiad hwnnw neu wedi hynny, caiff yr MRP ei bennu yn unol â'r rheoliadau blaenorol oedd yn berthnasol ar 31 Mawrth 2008.

Ar gyfer gwariant cyfalaf heb ei gefnogi a wnaed ar ôl 31 Mawrth 2008, caiff yr MRP ei bennu trwy godi'r gwariant dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr asedau perthnasol mewn taliadau hafal yn cychwyn yn y flwyddyn ar ôl i'r ased ddod yn weithredol. Caiff MRP ar dir rhydd-ddaliadol a brynir ei godi dros 50 mlynedd. Caiff MRP ar wariant nad yw'n perthyn i asedau sefydlog ond sydd yn wariant cyfalaf yn ôl rheoliadau neu gyfarwyddiadau ei godi dros 20 mlynedd.

Ar gyfer asedau a geir trwy lesioedd cyllid neu'r Fenter Gyllid Preifat, pennir bod yr MRP yn hafal i'r elfen o rent neu ffi gaiff ei hysgrifennu'n erbyn y rhwymedigaeth ar y fantolen.

Pan wneir benthyciadau i gyrff eraill ar gyfer eu gwariant cyfalaf, ni chodir MRP. Fodd bynnag, bydd y derbyniadau cyfalaf a grëir gan yr ad-daliadau blynyddol ar y benthyciadau hynny yn cael eu rhoi o'r neilltu i ad-dalu dyledion.

Ni fydd gwariant cyfalaf a wneir yn ystod 2014/15 yn destun ffi MRP hyd nes 2015/16.

Yn seiliedig ar amcangyfrif yr Awdurdod o'i Ofyn Cyllido Cyfalaf ar 31 Mawrth 2014, mae'r gyllideb ar gyfer MRP wedi'i osod ar £6.86m.